

TÜRK CUMHURİYETLERİ EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

№3

Ocak - Eylül 2024

Türk Devletleri Teşkilatı

Azərbaycan Cumhuriyyəti İkonomik Reformların
Analizi və İletişim Mərkəzi

Türk Devletleri Teşkilatı

Azərbaycan Cumhuriyyəti İkonomik Reformlarının
Analizi və İletişim Mərkəzi

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI
DEVLET BAŞKANLARI OLAĞANÜSTÜ ZİRVESİ
ANKARA, 16 MART 2023

EXTRAORDINARY SUMMIT OF THE
HEADS OF STATE OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES
ANKARA, 16 MARCH 2023

Türk Devletleri Teşkilatı

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformlarının
Analizi və İletişim Mərkəzi

“Türk Cumhuriyetleri Ekonomik Görünümü” istatistiki bülteni Ocak-Eylül 2024'deki temel makroekonomik göstergeleri içeriyor.

**Tüm ülkeler alfabetik sıraya göre listelenmiştir.
İstatistik bülteni Türk Devletleri Teşkilatı'na üye ve gözlemci ülkeleri kapsamaktadır.**

**Bu İstatistik Bülteni, Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomik Reformların Analizi ve
İletişim Merkezi'nin (CAERC) Türk Devletleri Teşkilatı (OTS)
ile işbirliği içinde yayınladığı bir yayındır.**

**Soru, öneri ve görüşlerinizi aşağıdaki e-posta adresine gönderebilirsiniz:
info@ereforms.gov.az**

BÖLÜM A

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYE VE GÖZLEMCİLERİ: GENEL BAKIŞ

Türk Devletleri Teşkilatı Üye ve Gözlemcilerinin Özeti	5
Türk Devletleri Teşkilatı Üye ve Gözlemcilerinin Dünyadaki Payı	6
Türk Devletleri Teşkilatı Üye ve Gözlemcilerinin GSYİH Büyümesinin Karşılaştırılması	7
Türk devletlerinin Koşullu Şematik Taşıma Koridorları	8

BÖLÜM B

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYE VE GÖZLEMCİLERİ: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER

Azerbaycan	10
Kazakistan	11
Kırgızistan	12
Türkiye	13
Özbekistan	14
Macaristan	15
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	16

Türk Devletleri Teşkilatı

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformlarının
Analizi və İletişim Mərkəzi

BÖLÜM A: GENEL BAKIŞ

Türk Cumhuriyetleri Ekonomik Görünümü: Ocak-Eylül 2024

YÜZÖLÇÜMÜ

(bin km²)

4 823.5

GSYİH

(milyar ABD doları)

1456.2

NÜFUS

(milyon kişi)

174.5

TİCARET CİROSU

(milyar ABD doları)

868.1

"CAERC personeli tahmini"

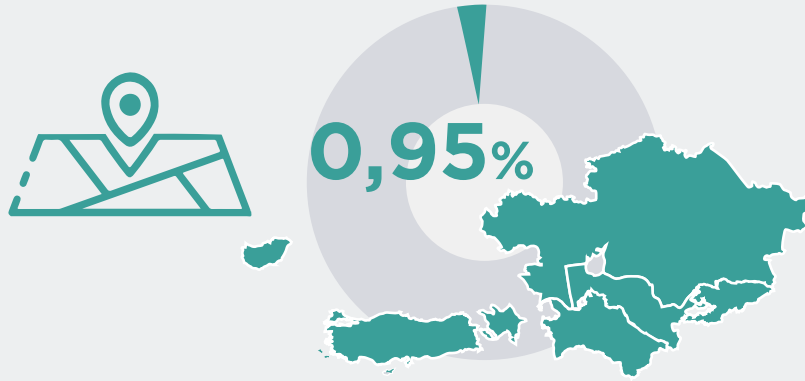
TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYE VE GÖZLEMCİLERİNİN DÜNYADAKİ PAYI

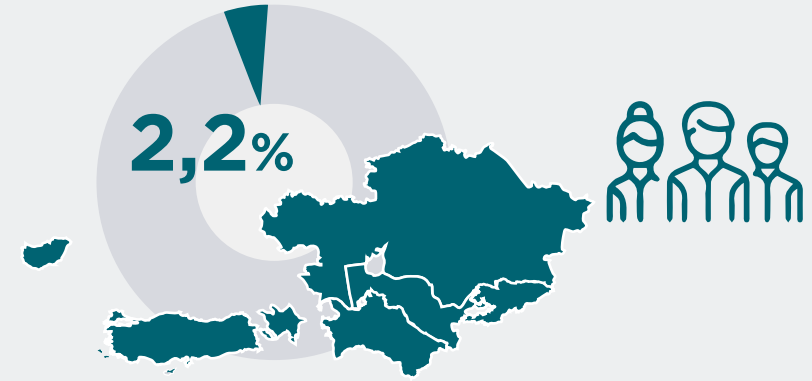
Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformların Analizi və İletişim Mərkəzi

Türk Cumhuriyetleri Ekonomik Görünümü: Ocak-Eylül 2024

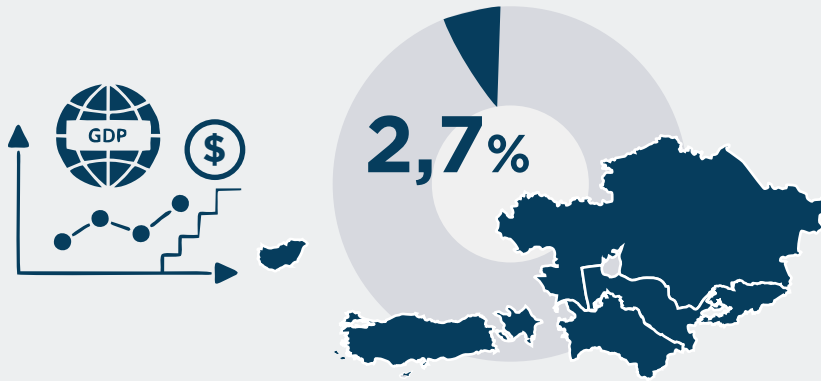
YÜZÖLÇÜMÜ

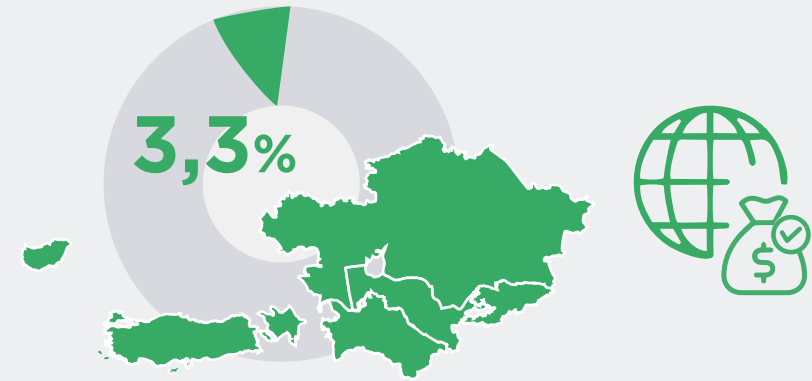
NÜFUS

GSYİH

TİCARET CİROSU

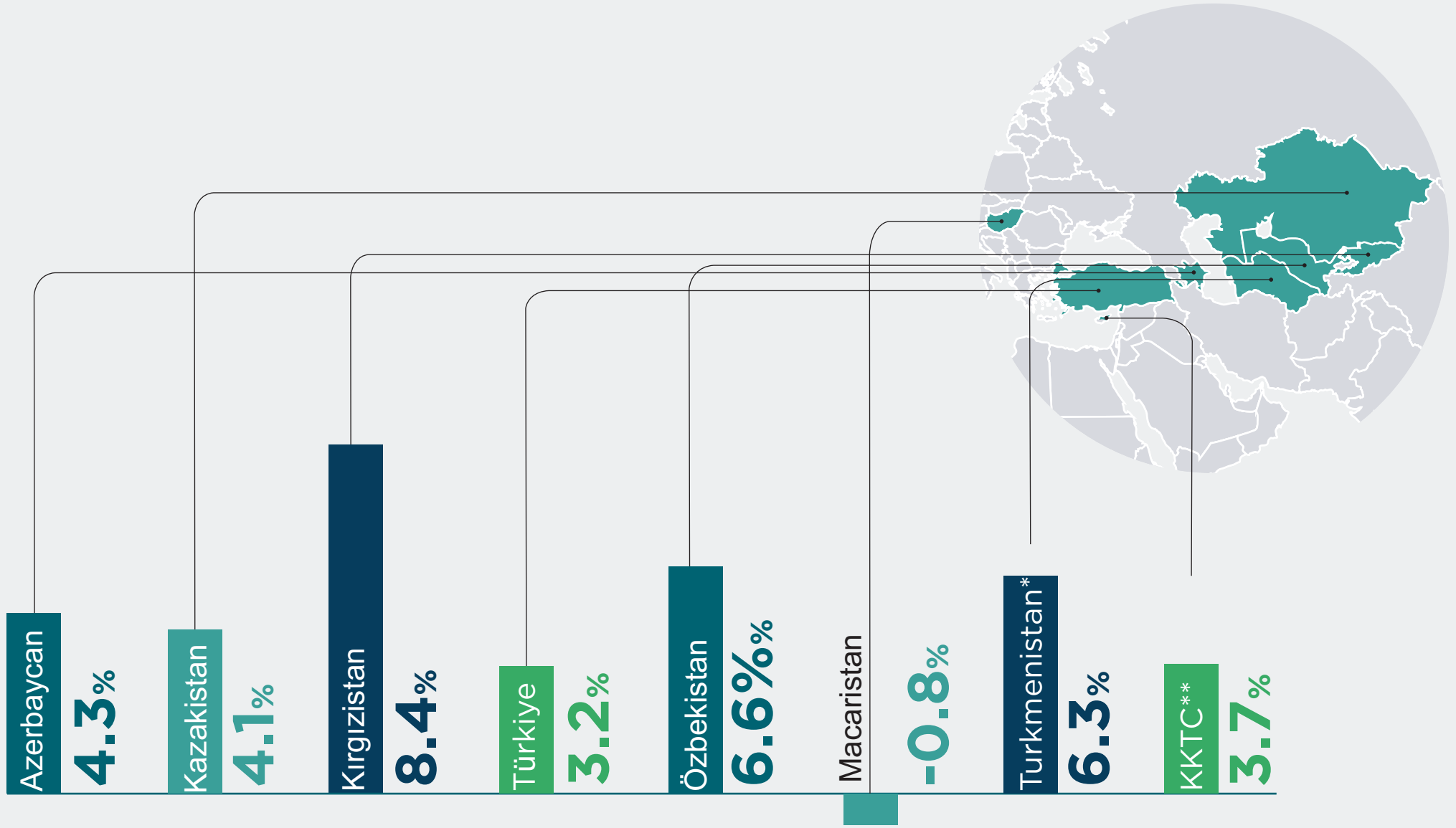

"CAERC personeli tahmini"

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYE VE GÖZLEMCİLERİNİN GSYİH BÜYÜMESİNİN KARŞILAŞTIRILMASI (Ocak-Eylül 2024)

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformların
Analizi və İletişim Mərkəzi

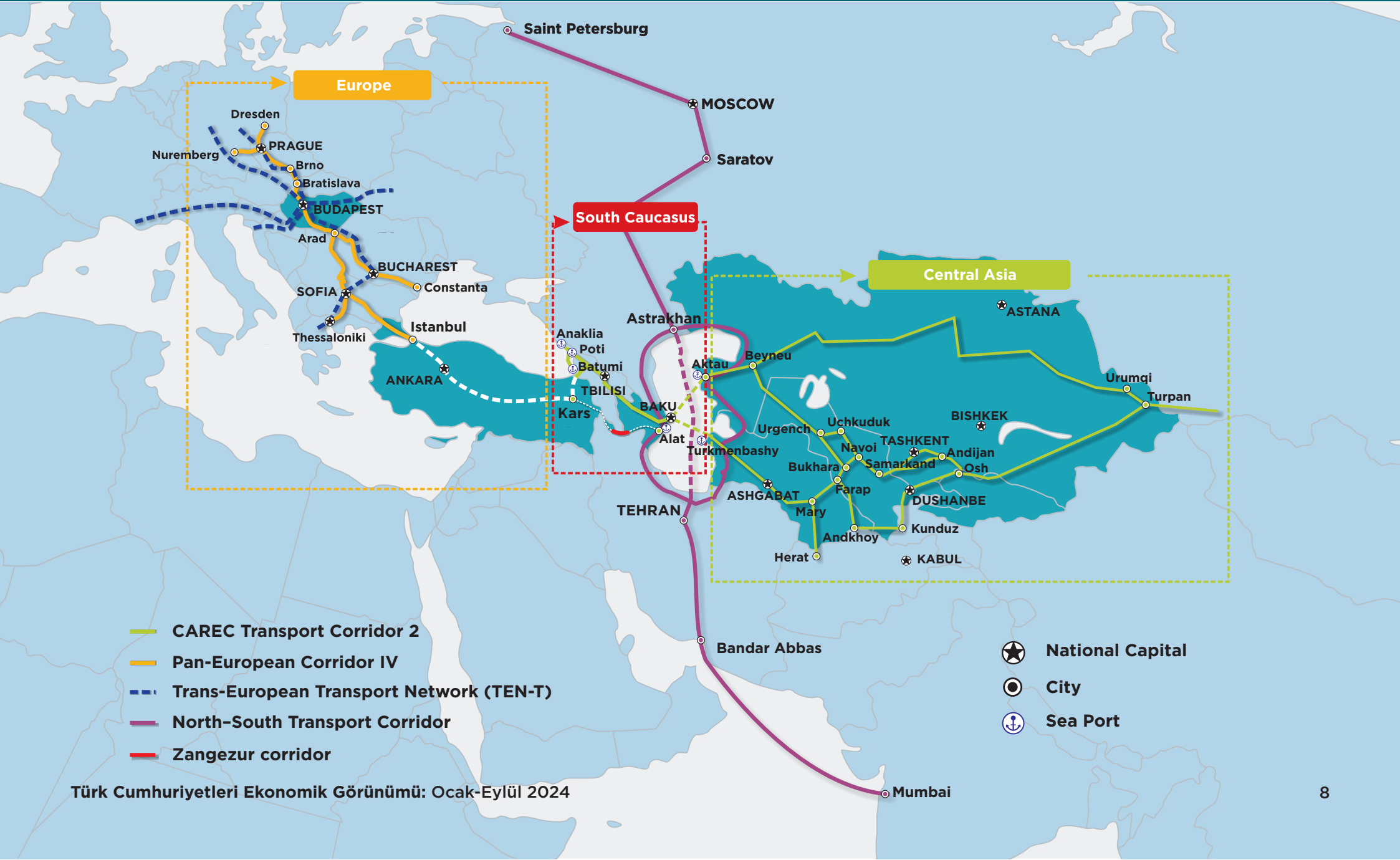

TÜRK DEVLETLERİNİN ŞARTLI ŞEMATİK ULAŞIM KORİDORLARI

Azərbaycan Cumhuriyyəti İqtisadi Reformların Analizi və İletişim Mərkəzi

Türk Cumhuriyetleri Ekonomik Görünümü: Ocak-Eylül 2024

Türk Devletleri Teşkilatı

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformlarının
Analizi və İletişim Mərkəzi

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYELERİ VE GÖZLEMCİLERİ

BÖLÜM B: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER 2024'ün Ocak-Eylül için

AZERBAIJAN: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2024)

Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomik Reformların
Analizi ve İletişim Merkezi

Döviz kuru: 1 ABD doları = 1.70000 AZN

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(54,607.2 milyon \$)

↑ 4.7%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(28 104.9 milyon \$)

↑ 1.3%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(6 128.7 milyon \$)

↑ 0.8%

DIŞ TİCARET

İHRACAT
(19 530.7 milyon \$)

↓ 11.5%

İTHALAT
(14 643.2 milyon \$)

↑ 16.1%

DIŞ TİCARET DENGESİ

+4 887.5 milyon \$

FİNANS

SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI*
(7 477.34 milyon \$)

↓ 3.9%

BANKA
VARLIKLARI*
(29 906.4 milyon \$)

↑ 3.4%

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ*
(16 316.4 milyon \$)

↑ 25.6%

DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ*
(14 808.8 milyon \$)

↑ 8.4%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2024'nin Ocak-Eylül değişimini gösteriyor. Dolar cinsinden rakamlar, 2024'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 4. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

KAZAKİSTAN: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2024)

Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomik Reformların
Analizi ve İletişim Merkezi

Döviz kuru: 1 ABD doları = 453.343 KZT

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(176 564.06 milyon \$)

↑ 4.1%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(47 570.06 milyon \$)

↑ 3.1%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(7 109.30 milyon \$)

↑ 10.8%

DIŞ TİCARET

İHRACAT
(61 387 milyon \$)

↑ 5.6%

İTHALAT
(42 958 milyon \$)

↓ 4.8%

DIŞ TİCARET DENGESİ

+18 429 milyon \$

FİNANS

SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI*
(24 407.53 milyon \$)

↑ 0.6%

BANKA
VARLIKLARI*
(120 768.48 milyon \$)

↑ 13%

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ*
(41 967.57 milyon \$)

↑ 4%

DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ*
(41 967.57 milyon \$)

↑ 4%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2024'nin Ocak-Eylül değişimini gösteriyor. Dolar cinsinden rakamlar, 2024'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 4. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

KIRGIZİSTAN: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2024)

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformların
Analizi və İletişim Mərkəzi

Döviz kuru: 1 ABD dolları = 89.0853 KGS

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(10 881 milyon \$)
↑ 8.4%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(4 499.6 milyon \$)
↑ 4.2%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(3 453.6 milyon \$)
↑ 6.7%

DIŞ TİCARET

İHRACAT
(2753 milyon \$)
↑ 28.2%

İTHALAT
(9297.9 milyon \$)
↑ 9.7%

DIŞ TİCARET DENGESİ
-6544.9 milyon \$

FİNANS

SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI*
(1 799.2 milyon \$)
↑ 52.1%

BANKA
VARLIKLARI*
(8 812.2 milyon \$)
↑ 25.5%

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ*
(3 811.5 milyon \$)
↑ 17.3%

DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ*
(3 271.6 milyon \$)
↑ 9.4%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2024'nin Ocak-Eylül değişimini gösteriyor. Dolar cinsinden rakamlar, 2024'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 4. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

TÜRKİYE: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2024)

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformların
Analizi və İletişim Mərkəzi

Döviz kuru: 1 ABD dolları = 29.4899 TRY

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(971 063.9 milyon \$)
↑ 3.2%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(195 098.6 milyon \$)
↑ 4.1%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(57 129.4 milyon \$)
↑ 7.2%

DIŞ TİCARET

İHRACAT
(192 500 milyon \$)
↑ 2.1%

İTHALAT
(252 400 milyon \$)
↓ 8.45%

DIŞ TİCARET DENGESİ
-59 900 milyon \$

FİNANS

SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI*
(214 000.0 milyon \$)
↑ 11%

Brüt Sabit
Sermaye

BANKA VARLIKLARI*
(899 068.0 milyon \$)
↑ 12.09%

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ*
(188 084.0 milyon \$)
↑ 18%

DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ*
(222 849.0 milyon \$)
↑ 23%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2023 yılının Ocak-Eylül değişimini gösteriyor.

Dolar cinsinden rakamlar, 2024'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 4. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

ÖZBEKİSTAN: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2024)

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformların
Analizi və İletişim Mərkəzi

Döviz kuru: 1 ABD dolları = 12 345.6 UZS

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(80 615 milyon \$)
↑ 6.6%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(49 955 milyon \$)
↑ 7%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(25 715 milyon \$)
↑ 3.1%

DIŞ TİCARET

İHRACAT
(19 774 milyon \$)
↑ 11.5%

İTHALAT
(28 432 milyon \$)
↑ 5.2%

DIŞ TİCARET DENGESİ
-8 659 milyon \$

FİNANS

SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI*
(27 240 milyon \$)
↑ 31%

BANKA
VARLIKLARI*
(58 096 milyon \$)
↑ 20%

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ*
(15 375 mln \$)
↑ 18.9%

DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ*
(17 415 mln \$)
↑ 9%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2024'nin Ocak-Eylül değişimini gösteriyor. Dolar cinsinden rakamlar, 2024'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 4. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

* Devlet bütçesi 01.03.2024 tarihinde openbudget.uz internet sitesinden temin edilmiştir.

MACARİSTAN: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Eylül 2024)

Azərbaycan Cumhuriyyəti Ekonomik Reformların
Analizi və İletişim Mərkəzi

Döviz kuru: 1 ABD dolları = 347 HUF
Döviz kuru: 1 ABD dolları = 0.9052 EUR

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(162 472 milyon \$)
↓ 0.8%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(30 302 milyon \$)
↓ 4.2%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(3 366 milyon \$)
↓ 9.1%

DIŞ TİCARET

İHRACAT*
(117 433 milyon \$)
↓ 4.5%

İTHALAT*
(106 995 milyon \$)
↓ 7.5%

DIŞ TİCARET DENGESİ
+10 438 milyon \$

FİNANS

SABİT SERMAYE
YATIRIMLARI*
(36 022 milyon \$)
↓ 8.8%

Brüt Sermaye
Oluşumu

BANKA
VARLIKLARI*
(234 220 milyon \$)
↑ 14.8%

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE
GELİRLERİ*
(73 461 milyon \$)
↑ 6.8%

DEVLET BÜTÇE
GİDERLERİ*
(77 361 milyon \$)
↑ 3.8%

Yüzde olarak ifade edilen rakamlar, geçen yılın aynı dönemi ile kıyasla 2024'nin Ocak-Eylül değişimini gösteriyor. Dolar cinsinden rakamlar, 2024'nin Ocak-Eylül için gerçek rakamları temsil etmektedir.

* İlgili yılların 4. çeyreğinin son günündeki döviz kuru üzerinden ulusal para biriminin ABD dolarına çevrilmesi ile hesaplanmıştır.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ: TEMEL MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER (Ocak-Aralık 2023)

Azərbaycan Cumhuriyyəti İqtisadi Reformların
Analizi və İletişim Mərkəzi

Döviz kuru: 1 ABD dolları = 18.6887 TRY

EKONOMİK BÜYÜME

GSYİH*
(5 556.7 milyon \$)
↑ 7.3%

SANAYİ ÜRETİMİ*
(311.79 milyon \$)
↑ 5.6%

TARIM ÜRÜNLERİ*
(294.7 milyon \$)
↑ 5.3%

DIŞ TİCARET

İHRACAT
(176.2 milyon \$)
↑ 26.92%

İTHALAT
(2 817.3 milyon \$)
↑ 24.72%

DIŞ TİCARET DENGESİ
-2 657.8 milyon \$

FİNANS

MAHALLİ YATIRIM**
(608.6 milyon \$)
↓ 10.5%

BANKA VARLIKLARI*
(3 116.9 milyon \$)
↑ 21.37%

DEVLET BÜTÇESİ

DEVLET BÜTÇE GELİRLERİ*
(1.603 milyon \$)
↑ 29.57%

DEVLET BÜTÇE GİDERLERİ*
(1.614 milyon \$)
↑ 28.9%

*2021'nin Ocak-Aralık

- ADB, CAREC Secretariat. CAREC Corridor 2. https://www.carecprogram.org/?page_id=20
- Agency for Strategic planning and Reforms of the Republic of Kazakhstan Bureau of National Statistics. (2024). <https://stat.gov.kz/>
- Banking Regulation and Supervision Agency, Monthly Banking Sector Data (Basic Analysis). Retrieved from, <https://www.bddk.org.tr/BultenAylik/en>
- Central Bank of the Republic of Azerbaijan, (2024). Retrieved from, <https://www.cbar.az/page-188/credit-institutions%20Currency%20Charts>
- Currency Charts. <https://www.xe.com/currencycharts/?from=USD&to=UZS>
- <https://www.aa.com.tr/en/info/infographic/30257>
- KKTC Central Bank. (2024). 2021 Operational Report. Retrieved from, <https://www.ktto.net/wp-content/uploads/2022/08/Bankacilik-Yillik-Rapor-2021.pdf>
- Ministry of Finance of the Republic of Kazakhstan. (2024). <https://www.gov.kz/memleket/entities/minfin/documents/1?lang=en>
- National Bank of Kazakhstan. (2024). NBK Statistical Bulletin. Retrieved from <https://www.nationalbank.kz/en/news/statisticheskiy-byulleten/rubrics/1987>
- National Bank of the Kyrgyz Republic. (2024). Major indices of the banking sector. Retrieved from <https://www.nbkr.kg/index1.jsp?item=1484&lang=ENG>
- National Statistical Committee of the Kyrgyz Republic. (2024). Finance. Retrieved from <http://www.stat.kg/en/statistics/finansy/>

- National Statistical Committee of the Kyrgyz Republic. (2024). Social economic situation of the Kyrgyz Republic. Retrieved from, <http://www.stat.kg/ru/publications/doklad-socialno-ekonomicheskoe-polozhenie-kyrgyzskoj-respubliki/>
- Open Budget of Uzbekistan. March 1, 2024. <https://openbudget.uz/en>
- Port News. (n.d.). Trans-European transport network. <https://www.portnews.it/en/european-observatory/radar/trans-european-transport-network/>
- Republic of Turkey Ministry of Treasury and Finance, Public Finance. <https://en.hmb.gov.tr/public-finance>
- Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan. (2024). National Accounts (January-December 2023). Retrieved from, <https://stat.uz/en/official-statistics/national-accounts>
- Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan. (2024). Merchandise Trade (January-December 2023). Retrieved from, <https://stat.uz/en/official-statistics/merchandise-trade>
- Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan. (2024). Investment (January-December 2023). Retrieved from, <https://stat.uz/en/official-statistics/investments>
- The Central Bank of the Republic of Uzbekistan. (2024). Information on major indicators of commercial banks as of 30 September 2023. Retrieved from, <https://cbu.uz/en/statistics/bankstats/846224/>
- The State Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan, Macro-economic indicators and social development of the country (January-December 2023). <https://stat.gov.az/news/macroeconomy.php?lang=en&page=2>
- Turkish Cypriot Chamber of Commerce. (2024). 2021 BUDGET GENERAL INCOME - EXPENSE REPORT. Retrieved from, <https://ktto.net/wp-content/uploads/2021/11/Ocak-Ekim-2021-Mali-Gelir-Gider-Raporu.pdf>

- Turkish Cypriot Chamber of Commerce. (2024). 2022 BUDGET GENERAL INCOME - EXPENSE REPORT. Retrieved from, <https://www.ktto.net/wp-content/uploads/2022/08/Ocak-Temmuz-2022-Mali-Gelir-Gider-Raporu.pdf>
- Turkish Cypriot Chamber of Commerce. (2024). Economic and Social Statistics. Retrieved from, <https://www.ktto.net/ekonomik-gostergeler-ve-veriler/>
- Turkish Statistical Institute, Foreign Trade Statistics. <https://www.tuik.gov.tr/>
- Turkish Statistical Institute, Periodic Gross Domestic Product, IV. Quarter: January-December 2023. Retrieved from, <https://www.tuik.gov.tr/>

Yayından sorumlu: VUSALA CAFEROVA

Tasarım: ELVİRA ZEYNALOVA

AKBAR BADALOV

AZ 1073, Bakü,
Yasamal mahallesi, G. Halilov caddesi, 47
Tel.: (+994) 12 521 25 35
info@ereforms.gov.az

www.ereforms.gov.az

